

PREUS

Artá Un trimestre	1'50
A fora any	7'00
Al Extranjer id.	10'00

Número solt

0'10 cts.

SETMANAR

OLIC MALLORQUI

Artá 4 Juny de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

Preparem les festes

Enguany amb la declaració, dignem-li oficial de Patrona de la nostra vila a la Verge de Sant Salvador, hi ha motiu per sortir del motlo corrent en les festes que li solem dedicar el 5, 6 i 7 d'agost i celebrar-les amb tota la solemnitat que sia possible.

El fet que conmemoram ho requereix. Encara que tota la nostra vila i pobles veinats que antigament dependien de l'Universitat d'Artá sempre hagin considerada a la miraculosa Verge com a Patrona seva, faltava que l'Ajuntament en nom de tots manifestés el desig de que ho fos declarada oficialment i la demanda és estada ja entregada a mans de l'Autoritat esglesiàstica i és de creure que abans de l'Agost quedarà resolt l'expedient. Llevor serà, idó, temps oportú per exteriorisar el goig popular per tant fauste aconeteixement i commemorar-lo amb festes extraordinaries.

El poble les vol. L'any passat que feia poc més d'un més

que haviem celebrada tan esplendidament l'inauguració de la linea del tren i agotarem els medis a que pot apel·lar una vila com la nostra per fer lo que'n diuen unes bones festes, les de St. Salvador quedaren reduïdes a les cerimònies religioses i actes populars de costum però amb poca vida i deslluïdes. No obstant hi havia que sentir de quina manera el poble s'en dolia de que no se revestís a la festa típica dels nostros Patrons de la solemnitat que les pertoca. I al poble se l'ha d'escoltar i se l'ha de complaure.

Els externs les desitgen. Artá era una reconada de Mallorca desconeguda per molts. Tenia, per ses bel·leses arreu pregonades pels turistes, fama i renom, i aquesta fama agullonava el desig de ésser coneguda. Mes faltava un medi fàcil de locomoció. Eren moltes les molesties que reportava un viatge a la nostra vila i per aixó molts esperaven ocasions millors. Així és, que just que disposarem del ferrocarril tant desitjat, amb motiu de les festes que celebrarem vengué una gentada fora mida com molts recordarán. Mes, no hem de

creure que venguessen ni de molt, tots els qui'n tenien desig. Desde aquella fetxa constantment és estada visitada la nostra vila per molta gent, de manera que ningú sospitava que'l tren amb el primer any despatxàs tants de passatges. I si aixó ha socceit durant l'any sense haver-hi més atractiu que les bel·leses naturals dels nostros paisatges és ben segur que si se celebrassen unes festes de ressonancia i les donassem la propaganda convenient la gentada que vendria igualaria o superaria a la de l'any passat.

I hi ha que desenganar-se: lo que més importancia dona a una festa és el moviment i l'afluencia dels externs. Gent fa festa. I sobre tot, el moviment dona vida i els pobles necessiten de tant en tant aquestes injeccions.

Crec que convé a tota ultrança preparar una bona festa i aquesta ho será si els elements organitzadors son d'empenta, actius, de voluntat, i si el demés qui poden ajudar, secunden la iniciativa dels capdevanters.

L'experiencia és mare de la ciencia, diu el refrany, i es ben segur qu'enguany els encarre-

gats de dar-la a cap davant els esdeveniments intestins de la comissió organitzadora de les del ferrocarril que deuen tenir encara ben presents, sabrán evitar tot allò que constituï defecte i s'aprofitaran de lo que fou ventatge i d'aquesta manera s'asseguraran un èxit falaguer.

Sabem que la primera autoritat civil està disposat a satisfer els desitjos del poble i ell mateix, s'activitat del qual és ben provada, rodetjat d'una Comissió organitzadora creada a son gust pot dur a cap el projecte que avui li brindam.

A. F.

La nostra Patrona

I

Demunt un pujol coronat d'un castell qui mostra petjades milenàries, dins un palau testimoni de filial amor hi venera la vila d'Artá su abaix catesa, a la qu'en diu la seua patrona, la Mare de Deu de Sant Salvador.

La hi diu, i e-hu és de fet al mancó; sino que hu diguen els rierons de gracies qu'evallen de la muntanya santa a les supliques d'un poble qui confiadament acudeix per tot i sempre an el seu patrocini.

Pero, per si qualque cosa faltés per esser ho amb tots els requisits que pertoca, la seua vila i el qui la regeix actualment no vol que ella l'hi pugui treure. Per aixó, l'Ajuntament ha acordat tramitar degudament la declaració de Patrona. ¡Enhorabona! La Mare de Deu de Sant Salvador n'haurà estat contenta i ho agrairà.

¿Què és lo que li falta a la Ma-

re de Deu de Sant de Salvador per esser la Patrona de la vila d'Artá?

L'Historia, atalaya altíssima desde on porem mirar tot el passat, descubridora i miss tgera de l'antigor nos respondrà. an aquesta pregunta?

No em cab cap dubte de que si l'investigació se pogués fer així com cal, nos mostraria satisfactoriament tal com se troba aquest fet dins el nostre passat.

De totes maneres, una proposició universal negativa de que dins els Arxius no se troben documents referents a la declaració de Patrona és molt compromesa; la filosofia ja ensenya que tals proposicions difícilment son veres i sempre males de provar, noltros demostrarem que aquesta és falsa en el número qui vé, si Deu ho vol.

El nostre intent, per lo que actualment ens és possible, és treure a llum solament els documents que teniem replegats de temps enrera referents a tal qüestió; per are no les porem ampliar. Si qualcú sab, o pot saber altre cosa més, seria bo que hu publicàs també a fi d'aclarir lo més possible aquest punt de la nostra historia abans de passar envant.

LL. LLITERAS PVRE.

SANTA FORMIGA

*Quant el blat és ben madu
ell tot sol cau l'espiga
quant el blat es ben madu
la formiga
se l'endú.*

*Se l'endú cap al Moll
pel repós de l'hivernada,
sempre fa'l mateix camí
tot l'estiu va carregada.*

*Quant el pes d'un gra de blat
lluny del cau la deixa morta
sempre troba de bon grat
una amiga que l'hi porta.*

*Que'n la Fosca del Moll,
elles viuen com germanes
i al hivern s'han de partí
el fruit d'or d'aqueixes planes.*

*Quant el blat és ben madu
ell tot sol cau de l'espiga,
quant el blat es ben madu
la formiga
se l'endú*

JOAN M. GUASCH

Documents historics de l'arxiu municipal

Vat-aquí aquest altre document que devem a la bondat del Segrètarí, i que transcrit literalment és com segueix:

Potentia de Nostra Sra. de St. Salvador.—Al dia 11 del mes de Juny 1790 (presindit que havia dos mesos que quasitots los dias ploia.) Per la tarde se posá a plourer amb aigua moral, a voltas rumbadas més fortes i ploqué tota la nit. I al dia 12 ploqué tot lo dia amb més furor de que al Poble estava atolondrat de veurer que tota la cullita se havia de perdre, i circa las dos de la tarde de dit dia amb molt més furor de aigues, aclaricies de rayons i trons, de manera que per los termes de Santa Margalida, Muro la Poble i Pollenses feu una porció de Pedra de que espanya alguns sembrats i vinyas, amb torrents Majors presistent amb ploura moral tota la nit del dia 12 i al dia 13 que here St. Antoni de Padua persistia així mateix, i circa las 11 del matí veyentse tant enfadats considerant al dany tan gros que ocasionave ala sèmantera i tants de olsismes que se havien fets i depreccacions en lo Globo petent, i de ninguna de las maneres se demostrava alivio, determinaren al clero de Nostre Iglesia Parroquial assent Vicari Perpetuo el Sr. Dr. Jaume Morey pre: i los Sr. del Ajuntament de abexar Nostre Sra. de St. Salvador en dita Iglesia Parroquial i no sessant al temps passaren en dit Oratori i trahent dita Nostra Sra. de Sant Salvador del nincho, que partian amb ella en dita Iglesia ja sesá algún tant al temps i asent en la Iglesia Parroquial ja no ploqué,

antes se posá afer sol, de manera que se aclari i ja no plogué més i de haver fetas les deprecacions sortiren de la Iglesia i totes las garbes segadas, garbes de faves i gavells nedaven, de manera, que pensaven seria tot podrit, se mantangué dita Nostre Sra. en dita Iglesia Parrroquial hasta al día 15 a las 10 del matí que la tornaren aportar en dit Oratori en molt de jubilo i alagria, ahont presidia moltíssima de gent ahont se li cantá un Te Deum amb tota solemnitat i ja no se plogueren més aigues estorvades.

Este any fench abundant de favas encara que algun tan tocadas però hanaren molt cares, demanera que a la hereja las pagaven a 3 lliures la quartera, los grans de lo Aïou no faren molt granats a causa de la multitud de aigues (segons deyan) però en los Predios i rotas no se queixaven. Tot per memoria.

Per la transcripció

A. F.

De Son Servera

Desitjós el nostre bon Rector de reanudar quant antes les obres de l'Església nova ha anat recorreguent de casa en casa tot el poble invitant a n'els vecins a suscriur-se per fer, segons l'estament de cada qual, una cantidat cada any o cada mes per comensar i seguir després les obres.

Sembla que per tot li han dispensat favorable acollida i ha trobat els caps de casa propicis a secundar-lo amb els seus projectes.

A causa de no haver pogut trobar se cantoners en el poble s'ha hagut de retardar el comensament dels treballs de picapadré.

—Mos plau fer constar l'estricta compliment qu'es dona al bando publicat recentement per l'Alcaldia prohibint tenir en la via pública porqueries o munts d'escombros. D'aquests es tolerat tenir-n'hi si's posa damunt el caranell un fenalet encés tota sa nit.

Ha estat precis multar a uns quants negligents (consti que no era per desobediencia, puix és caracteristic dins el nostre poble l'acatament en que son rebudes les disposicions de les autoritats) que a pesar d'aixó tenien eis

carrers impeditos sense el requisit que s'exigeix.

També ha dispost el Sr. Batle qu'els casiners tanquin els establiments en haver-se apagada la electricitat.

Una i altre disposicions han estades mereixedores de l'aprovació de gran part del vecindari, en vista que tendeixen al millorament higienic i urbà de la població.

Un congregant serverí.

De Capdepera

Amb la solemnitat, que anunciarem en el número anterior, se dongué a terme la festa de la «Conclusió del més de Maria» en la Capella de la Congregació Mariana.

L'altar estava profusament adornat tant amb flors com llumanaria.

El cuadro de la Verge era sostengut per dos graciosos àngels qu'el presentaven a l'adoració del poble fecl.

L'hermosa combinació de flors naturals i artificials juntament amb la bona disposició en que estaven collocats els ciris produïa un efecte preciosíssim de finura i bon gust i que al mateix temps servia per excitar més i més la devoció dels qui concorren a tals actes.

El «Coro Davidic», en tots els cants que interpretà (i que ja publicarem la setmana passada) estigué a la altura en que sempre s'ha trobat al sortir en públic; beníssim.

Mentres es cantà el «Magnificat» després de cada parel de versets surtiren els congregants de la Secció menor de la Congregació Francesc Garau, Bartomeu Esteve, Antoni Flaquer i Bartomeu Massanet els quals respectivament oferiren i demanaren algún dó a la Verge: l'últim recitá una carta que enviava a la Puríssima i entre una de tantes coses encomanades tenim el gust de reproduir la que directament feia referencia a la Congregació.

Dile, rosa del zarzal
a este tu serafín:

Capdepera es tu jardín,
el pueblo es el rosál
los Congregantes la flor
que exhala el or eternal.

El Colegio es el amor

que enfervorece a tus hijos
tú, tierna madre, el sol
que ilumina sus caminos.

El Colegio es tu vergel,
nosotros tus corderitos,
tu la pastora fiel
que riges nuestros destinos.

Després del Més de Maria el Director de la Congregació feu una curta plàtiqueta en que ademès de animar a esser tendres devotíssims de la Verge, doná les més expressives gracies, primer a n'els qui hi havien assistit quotidianament o alguna vegada, segon a n'els qui no solament hi assistiren sino que es despregueren d'alguna llisimona en honor de la Verge; tercer a n'els qui ademès de les dites condicions li consagraren la seua veu entonant himnes d'alabança a la mateixa, i finalment a n'aquelles persones qui tenguent part en tot lo esmentat, s'esmenaren durant tot el més amb l'adornament i composició de l'altar de la mateixa Capella.

Que lo realitzat en aquest més sia preucl del fervor que ha de durar tot l'any: i enhorabona a la Congregació que d'aquesta manera honra a la seua Patrona Maria Immaculada.

—Com resava el número passat son frecuentes les visites, qui passen durant aquesta temporada a contemplar l'encant de les nostres plaies.

Aquesta setmana vengueren el President del Foment del Turisme D. Fernando Alzamora i el Dr. Alvarez i senyora; els quals acompanyats de l'amo'n Juan Sancho (que incidentalment es troba entre noltros a causa de la malaltia que sufreix son pare) visitaren el petit arenal de Son Moll, airosa cala semicircular, que amb motiu de la poca profunditat que hi tenen les aigues, a causa de lo pures i netes en que sempre es troben, per raó de la finura i blancor de l'arena qu'els enrevolta ha estada convertida amb el principal balneari públic de Cala-Ratjada. A la part més propina d'aquest poblet hi prenen els banyes les senyores qu'els frequenten; i aon hi ha tota la comoditat natural qu'es pugui desitjar come, depósits amb poca agua p'els infants, divisions tencades per quatre roques per persones més grans; i si es fan un poc endins troben bastant de fons per poder nadar lliurement, sempre allu-

nyats de tot perill, suposat les roques que ensà i enllà surten a flor d'aigua, que son come, salvavides posats per la Providencia en mig d'aquestes plajes llevantines replenes d'encants i atractius naturals,

A la part oposada, qu'es la destinada als homos, semblants son les comoditats si bé més apropiades a n'els qui tenen més valor per lluitar amb més cantitats d'aigües. Uns deu metres lluny de la vorera en que hi ha uns tres pams d'aigo, s'hi troba un gran roca anomenada "el Fondalet," aon hi van els qui volen pegar qualche cap-ficó i volen aprendre be de nadar: els qui ja es creuen mestres en l'art arriben a prendre el bany a devora la pedra dita "Na Forana;," el qual lloc es presta molt per pendre una estona de gust els qui tenen afició an aquest sport.

Tal Cala que está guardada per pins grosos i ben ramats i que s'aprofiten les seü ombres per fer-hi els estivants la barena, no pogué menos d'entusiasmar a n'aquells visitants.

Es dirigiren aquets després a visitar els suntuós palau de D. Juan March (a) Verga i seguidament arribaren a la farola, quedant sumament ben impresionats de les belleses dels tals paratzes de que en altre cròniqueta en parlarem.

Corresponsal

Capdepera 31-5-22

Per la Creu de terme.

Reunida la Comissió encarregada de dur a cap el projecte de la Creu Monumental, els noms de la qual publicarem en el penúltim n.º acordá obrir una capta pública per tota la vila i a fi de que resultás més cómoda i efíca proposaren a cada entitat catòlica que elegís sen dos membres que units an els retjidors que l'habile proposás i altres tants de sacerdots formassen subcomissions recolectores.

Totes les associacions resposgeren a la proposició i així la Comissió organitzadora dividí el poble en set barríades i a cada una hi destiná un sacerdot, un retjidor i dos representants de les associacions procurant que un o més dels encarregats fossen persones d'

arraigo dins la barriada pel millor èxit de la cosa.

Les set comissions son: Primer.—D. Andreu Ferrer.—Frare Andreu Casellas.—D. Juan Gniscafré, D. Gabriel Fuster.

Segon.—Rt P. Fr. Puigcerver.—D. Andreu Fenanias.—D. Pere Llabrés.—D. Rafel de ses Heres.

Tercer.—Rt D. Juan Ginart.—D. Pere Morell.—D. Juan Pons.—D. Antoni Massanet.

Quart.—Rt D. Sebastià Lliteras.—D. Juan Casellas (Batle)—D. Pere Moragues.—D. Antoni Muntaner.

Quint.—Rt D. Andreu Casellas.—D. Francesc Nicolau.—D. Damià Vicens.—D. Antoni Gili.

Sext.—Rt P. Fr. Mateu Amorós.—D. Miquel Payeras.—D. Juan Cursach.—D. Gabriel Espinosa.

Septim.—Rt D. Juan Rubi (Rector).—D. Gabriel Esteve.—D. Llorens Garcias.—Pere Grau.

Se publicá la proclama que ja coneixien els nostres lectors i s'acordá sortir cada ú a la seua barriada a les 7 del cap vespre del diumenge 28 i els demés dies que cada una trobi més oportuns per les sortides haguent de donar pècloa la capta el dia 10 de Juny com a màxim.

La Capta i ses incidencies.

Efectivament el dia i hora citats sortiren les sub comissions, cada una pel seu barri, excepte dues que perllongaren el dia per no esser tots a la vila. I la cosa tengué un bon principi com si Deu ho vol tindrà bona fi; la Creu será alsada tan vistosa i majestática com nos pertoca.

Ja está clar, que no hi han faltades les críiques i murmuracions dels qui no saben fer altra cosa. Durant la setmana és estat el tema obligat dels cassinos i rotlades, llevant la pell an els qui, alt el front i en nom d'un ideal noble, han tenguda valor d'anar de casa en casa, a solicitar l'apoiament popular a l'idea. Es precis fer constar que ha resultat veritat lo que deia el final del manifest de la Comissió: que criticarien l'idea aquells qui en tot troben pels i taques per no haver de afluir la mosca.

El poble en general ha vist amb gust el projecte i ha contribuít cada u amb lo que tenia voluntat. Sois aquells que

mai han tengut un céntim per cap obra bona s'han negats a donar, amb l'escusa de que contribuirien si fos per una obra filantrópica, pels pobres o per unes escoles etc. etc. quant precisament ni per les festes del tren, ni per la restauració dels nostres temples; ni per l'associació d'obrerres de Sant Joan, ni fins en la suscripció que obri l'Ajuntament per fer passar un bon Nadal an els fills d'Artá qu'eren a la guerra del Marroc, en lloc s'hi troben els noms d'aquests gen-rosos donants que critiquen l'idea de aixecar una Creu per que están per coses més positives.

Llango, teniu, voltros, i res. més; feli poble vos coneix a voltros i coneix els qui han sortit disposats a éar envant el projecte de la Creu. Sep que el vostre nom, ni manco els vostros, diners, no van units mai a res. ni possible ni ideal, en canvi sub que els qui més treballen i se sacrifiquen pels alts ideals, son també els qui sempre son costat a tota obra que pugui reportar un be a la nostra vila. I desenganau-vos «obras son amores, que no buenas (o malas) razones» El poble eá, veu en bons tps l'actuació del qui treballa i aporten s'ajuda moral i material a tota obra bona. Aquests son dignes sempre de aplaudiment.

Moltes de cases estigueren tencades i a altres faltava el ca de familia. Els qui tenguin gust de que el seu nom figuri en les llistes dels donants pot enviar lo que tenga gust a qualsevol dels qui formen les Comissions.

MERCAT D'INCA

En el Mercat de dijous han retgit aquets preus:

Bessó d'Ametla	a 135'00	quintá
Blat	a 30'00	pts la cortera
Xeixa	a 30'50	« « «
Ordi mallorquí	a 16'00	« « «
« foraster	a 15'50	« « «
Civada mallorquina	15'50	pts. id.
« forastera	a 15'00	« « «
Faves cuitores	a 25'50	« « «
« ordinaries	a 25'00	« « «
« pel bestiar	a 25'00	« « «

AJUNTAMENT

Sessió del dia 14 de Maig

S'acordà.

1.ª Presentats i aprovats els comptes municipals de l'exercici de 1921 a 1922, dels quals resulta que lo entrat és 74653'50 pts. i la sortida es de 66143'50 pts. i queda per tant un sobrant 8509'93 pts. que passen al nou exercici de 1922 al 1923.

2.ª Que en vista que no està encara fet el repartiment general d'enguany, de l'existència se pagui lo que se deu a la Tresoreria d'Hizenda i a la Diputació Provincial pel primer trimestre d'enguany.

3.ª Se dona còpia d'un ofici del cap de Obres Públiques aprovant l'acta relativa al camí vecinal de Artá per la Torre per lo que afecta als interessos de la defensa nacional.

RELIGIÖSES

Festa de les Filles de Maria

El passat diumenge, a la Parròquia s'hi celebrà amb tota solemnitat la festa de conclusió del Mes de Maria. El dematí hi hagué la Comunió General que fou molt concorreguda. Hi ha acudiren quasi totes les associades. A l'Ofici el cantor cantà la missa d'angels, i predicà les glories de Maria el Rt. Pare Bartomeu Pons T. O. R.

Al decapvespre després de l'exercici corresponent s'organitzà la processó que cada any fan les associades duent en trionf la bellíssima imatge que guarden les Germanes de la Caritat de Can Morey. Assistiren a la processó unes 550 Filles de Maria, cada una amb el remellet que al arribar a la Parròquia depositaren an els peus de l'imatge mentre el chor de St. Vicens cantava alguns hermosos motets. Seguidament el P. Pons feu un profitós sermó.

Avui han comensades en l'Oratori de St. Salvador les Coranta Hores que hi deixarà la família Morey, al cel sia.

Crónica

DEL TEMPS. —Segueix l'onada de calor que comensà la setmana passada. Es impropia del temps en que nos trobam. El termòmetre a l'ombra és arribat a 26 ° i això molts de dies.

ESTAT SANITARI. —Gràcies a Deu tot segueix sense novetat. No hi ha epidèmies. De resultes del cólic miserere que dins l'Abril tengué, morí na Payes Coixa del Carré del Pontarró i no hi ha cap mort més ni malalt de molta gravetat que sapiguem.

BATXILLER. —L'apromiat jove D. Luis Pascual, fill del notari d'aquella localitat el nostre amic D. Luis G. Pascual després de brillants exàmens ha acabat els estudis del batxillerat. Fébiga ell i sa família la nostra enhorabona més coral amplada encara pel feliç resultat dels exàmens del fill segon.

LOT DE LLIBRES. —La Biblioteca de Minerva és estada enriquida amb onze exemplars de les obres del Bt. Ramon Llull obsequi del M. I. Sr. D. Antoni M.ª Alcover Canonge Degà de Palma i eminent filòleg.

Es d'agrair tant valios donatíu.

EXCURSIÓ. —Avui dematí arribaran els estudiants catalans pensionats per l'Ajuntament de Barcelona per estudiar Botànica i Zoologia de Balears. Vista la població aniran fins a Calarratjada i a les Coves. Sien benvinguts.

REPATRIATS. —Dimecres arribaren els soldats artanencs que eren a lluitar contra els moros en Melilla. En l'estació hi havia alguns pocs artanencs que les esperaven. Com és natural duen les senyes del malestar qu'allà s'experimenta. Les donam la més coral benvinguda.

DESGRACIA. —Segons notícies En Pere Gelabert (a) Pifolé dia 28 regressava de la fira de Manacor aont hi havia anat amb els seus nins que duia covalcant demunt sa bistiet. Un d'ells va caure de la bistia i se rompé un bras.

Sentim sa desgracia.

ELECTRICIDAT. —Després de adobades les averies de la Màquina que du raren fins al diumenge, l'electricitat va be. Fa més claredat que abans i no hi

ha interrupcions. Segons diuen son propietari D. Antoni Esteva té en projecte l'estendre una nova xerxa de fil per poder donar fluid a la industria. durant el dia. Seria aqueixa una millora importantíssima que reportaria un progrés gran en el poble, perquè s'establirien noves indústries i s'ampliarien les existents Voldriem se determinas prest.

CARN. —Com ja varem dir, en Tirós posà taula, de carnicer i feu crida de carn barato establintse una competència entre els carnicers. Aqueixa competència perdura i anmenta de tal manera que ja se detalla a 1'50 i a 2 pts el kg segons sia d'anvella o d'anyell. Aprofitant-se d'aquesta conjuntura o baixa ara ja bastantes les famílies que han fetes parròies.

PROJECTES. —La Comissió organitzadora de la Creu ha rebut els avant projectes que tenia comenats a varis escultors. Tots son hermosos però costen molt pels doblers de que se dispón.

TIJERES. —Contractada per Guillem Bujosa (a) Ganancia ha venguda una companyia de tijeres per donar varies funcions en el Teatre Principal.

REGISTRE

Naixements

Maig

2.—Maria Soriano Pascual filla de Julià i Catalina.

10.—Andreu Eizquerria Alzina fill de Rafel i Antonina.

14.—Margalida Riera Ferrer de Pere Miquel i Angela.

16.—Andreu Tous Soler de Pere i Juana.

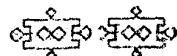
19.—Jerónia Fuster Cortés de Francesc i Francisca.

Morts

Dia 3.—Maria Quetglas Esteva de 97 anys, viuda, de debilitat senil.

Dia 5.—Margalida Ferrer Carrió (a) Cama, viuda, de 76 anys d'un atac de gota.

Dia 16.—Andreu Tous Soler, párvul, per no esser viable.

RONDAYA DEL DISSAPTE

Un nin afortunat

Això era i no era, bon brou fassa la cadèrnera.

Una vegada hei havia un rei que s'en anà a cassar i tot distret quant se va teme fou es vespre i no tengué altre remei que romandre a sa primera casa de pagés que va trobar.

An aqueixa caseta aquell mateix dia havia nascut un infantó, un nin ros i garrít com un fil d'ò. El Rei, qui el va veure, s'en anà a dormir amb s'idea d'aquell ninet i en tota la nit no'l se poria treure des cap; fins arribà a somiar que aquell nin se casava amb sa seva fya. I això el va enutjar tant, que a l'ondemà dematí agatà un page de la seua confiança i li digué: Pren aquest infantó i veten a lo més endins d'un bosc i mata'l.

El page s'endugué d'a'nagat an es nin al cap d'endins d'un bosc i quant anava a matar-lo el va veure tan garrít que li fè llàstima. Afina una ausina corcada i veyà que tenia sa soca buida, i hei alicà es nin creguent que colca animal ferós el mataria i així ell no ho hauria de fer.

Però, vetaquí qu'entre'is qui acompanyaven an el Rei hei havia un comte que s'havia quedat a dormir a un altre casa i quand a l'ondemà s'en anava possà pel bosc i va sentir el gemeguet d'aquell infantó. El cercà i quant el va trobar, vegent-lo tan guapet el s'endugué an el seu castell per criar-lo com a un fill seu ja que ell no'n tenia.

Aquell nin va anar creixent en bondat i valentia i per això es comte el va estimar molt. Quant va esser gran socceí que'l reinat se posà en guerra i tots es nobles varen haver d'anar-hi i entre ells es comte que s'endugué amb ell an es seu afiyat qui va mostrà tanta valentia i bravesa, que's mateix rei en quedà admirat i li concedí tots els honors i recompenses, fins a triar-lo a ell per anar a dur a la reina sa noticia d'una gran victoria qu'havia gonyada.

Aquell atlot se posà en camí i quant va arribà an el palau i va veure sa fya del Rei qu'era tan hermosa i bona alolta, que'n queda enamorat.

Mentres tant pes campament no se parlava d'altre cosa sinó de sa valentia des fyy des comte quand se comensaren a corre veus de que no era fyy seu propi, sino un atlot qu'un día havia trobat cassant. Aquesta noticia arribà a oreies del Rei i tement que no fos aquell mateix nin que ell manà que matassen cridà an es comte i li preguntà si era veritat lo que deya i com l'havia trobat i después digué an es page que si li explicava be lo que havia fet des nin li perdonaria sa vida. Es criat li explicà sa veritat i tant i tant be s'avengué s'historia des nin contada pes comte, que no li quedà cap dubte an el Rei de que era es mateix que ell havia somiat que havia de casà amb sa seva fya.

Per això resolgué matar-lo i així que'l jove tornà del palau de dur-hi sa nova de sa victoria, per cumplir el seu desig sense que s'entemessen es nobles que tant l'estimaven, va fingí un altre encàrreg per la Reina i li encomanà an es mateix jove que anàs a dur-li, i sobre tot que hi anàs depressa i digués a la Reina que complís desseguida lo que'n es paper li deia.

Aquell atlotell, sense pensà res de mal, s'en hi anà, però com tota la terra estava alsada, no pogué seguir pel mateix camí, que abans havia seguit i anant a fer volta hagué de passar sa nit a un hostal avon tot era tan ple que com no tenien, cap quarto buit s'hauria d'acornat de durmir dins un quarto avon hi durmia un altre hoste i que com a persona de respecte el posarien amb un capellà.

Ell hei convengué i com la seva fama havia arribada per totes bandes, es capellà estigué tot content de tal companyia i se posà a parlar amb ell i s'entussiasmà de tal manera que quant ell durmia, es capellà pensant que dins es plec qu'aquell jove duia a la Reina

hei havia la noticia d'altra victoria obrí i ja poden pensar si fou grossa sa sorpresa quant vejé que'l Rei manava a la Reina qu'en arribà el fes matà desseguida.

Es Capellà que va veure que amb això s'anava a perdre la més gran gloria de sa patria i que aquell jove era digne d'esser Rei d'aquell reinat, canvià es papé i posà un billet que deia a la Reina que en arribà aquell jovenet el casàs amb sa seva filla.

Aquell atlot sense sebre res, al ondemà dematí se despedí des capellà i s'en va anà cap an es palau i així que hi arribà en feren de festes i sa au i el casaren amb sa fya del rei de lo que'n tengueren tots dos molta alegria per que se vulien.

Quant el Rei tornà i sabé la feta se cremà tot i preguntà a la Reina com era que no havia cumplides ses ordes, però sortí es capellà diguent que ell mateix en tenia sa cupa l'havia posat en camí d'esser príncep i s'en havia fet mereixedor per sos actes i proeses. El Rei quedà satisfet i tots plegats visqueren en pau i alegria anys i més anys i encara son vius si no son morts.

Dites i fetes

Un jovenet que viu a una casa de dispesa i du més fam qu'un guinevet nou, perque la mestressa no fa gaire amb ses raccions; se presenta a beranar.

Sa Mestressa li diu:

—¿Qué vol que li prepari una truita o una tayada de llengunissa?

—Pst... (constesta ell): no ve d'aquí. Me fassi una truita de tres ous amb tayadetes de llangunissa.

Aquest periódic está subjecte a censura esglesiaística.

LLEVANT

TIPOGRAFIA CATOLICA

— DE —

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

• Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

Ademés en ella se poden demanar

ARTICLES DE PAPERERIA, TINTES OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitats en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA.

Carrer dels Quatre Cantons - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES San José

D B

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

En todos los almacenes que tienen en grandes existencias

**TOD LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de steva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servit?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

En la posada una nova Agencia entre Artá i Palma

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacéutic.
Artá Figuerola 43

¡Artanencs, escoltau!

Si's paraige está espenyat
i el voleu fe arretglá
n'Andreu Ranxé el dobará
be, barato i aviat.
En lo que també es trempat
es en fenes de llauné
posa lligades d'acé
a ribells i greixoneres
adoba pelles, calderes
i màquines de quinqué.

CARRER RECTA--ARTÁ

Ensaïmades i panets

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DES PAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier
estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTÁ

DISPONIBLE